

fundet ganske rimelig, derved er hele Sagen plausibel bleven opklaret; den store Palle har nemlig angaaet ikke Rist, men Vesterland-Føhr, med Hensyn til hvilket der har fundet vidtløftige Forhandlinger. Sted, idet det Forhold der er tilstede, at Befolkningen er fristift med en heel Deel iblandede Syder, har høitids Kirke- og Skolesprog, fristift eller jyskt Almuesprog og dansk Retsprog. (Det er et meget forvillet Forhold, hvori det har været paataent at gjøre nogen Forandring, navnlig ved at give Understøttelse til, at der kunde komme dansk Uddannelse i Skolerne.) Det er beromt, at Biskoppen i Ribe har udtalt sig, idet han fandt, at Tiden til en saadan Forandring endnu ikke var kommen, men jeg for temmelig bestemt siger, at Biskoppen i Ribe aldeles ikke har havt med denne Sag paa Rist at gjøre, da Skolen paa Rist er lagt ind under den tønderst. Provst og hverken Provsten i det vedkommende Herred eller Biskoppen hidtil have havt Noget dermed at gjøre. Den Palle, som den foregaaende flesvigiske Minister maa have tænkt paa, leverede han mig, som sagt sigaar, og den har jeg her, den er ikke større, end at den meget snart kan gjenneingaaes. Ligesom det heller ikke er synderlig nye Oplysninger, der fremgaae deraf. Med Hensyn til nogle af de andre Spørgsmaal, som den ærede Rigsdagsmand ønskede oplyste, da er jeg istand til at besvare nogle af dem, da jeg har været der paa Stedet og har havt min Opmærksomhed henvendt paa denne Sag, ikke fordi jeg, som den ærede Rigsdagsmand siger, har nogen særlig Lyst til at forlange Penge til, hvad jeg interesserer mig for, men fordi denne Sag allerede tidligere var bragt paa Bane, og det forekom mig, at jeg naar jeg var Repræsentant for den Kreds, burde kjende den saaledes, at jeg var inde i den for det Tilfælde, at den kom for her. Det er ikke mig, som først har stillet Fordringen; den er stillet fra andre Sider, saa at, hvis jeg ellers skulde gaae for vidt med mine Fordringer, kan det ikke gjælde i dette Tilfælde. Blandt de forskjellige Punkter, som den ærede Rigsdagsmand savnede Oplysning om, skal jeg først nævne Tiendens. Der gives ikke Tiende paa Rist eller paa den Silb; i det Hele har der nok aldrig, saavidt man veed, været betalt Tiende blandt

Friserne. Der gives, troer jeg, paa Silb et lille Bidrag af hvert Huus, 1 Mk. eller 18 s, tidligere 6 Skilling jyskt, til Præsten, men det er ogsaa det. Æneste, noget Tilsvarende til vor Præstepenge, og paa Rist svares der aldeles ikke nogen fast Betaling til Præsten, kun Offer og nogle Leilighedsafgifter, som hos en saa lille og trængende Befolkning ikke kunne blive til noget Betydeligt. Med Hensyn til Overenskomsten med Præsten i Reikum kan jeg ogsaa oplyse, at efter de, som jeg troer, autentiske Riber, som jeg har søgt, gives der ingen saadan Overenskomst. Rist har oprindeligt havt sin egen Kirke; da den gik under, søgte Deboerne til Kirken og Præsten i Reikum, og man stødte dem naturligvis ikke bort, men Præsten forrettede de kirkelige Handlinger for dem, imod at de gavede det sædvanlige Offer til ham. Noget særegen Overenskomst desangaaende haves ikke. Med Hensyn til Afstanden, troer jeg, at den høitærede Minister var i Wilsfarelse, naar han sagde, at den er mellem 1 og 2 Mil. Jeg har selv reist den hele Vej og er efter den Erfaring, jeg da gjorde, og efter hvad jeg har seet angivet — man kan jo ellers let see det efter paa Kortet — kommen til det Resultat, at det er 3 Mil. Dernæst er der ikke Enkelte, der have kortere Vej; thi hele Byen ligger paa eet Punkt, saa at Alle have lige langt. Dertil kommer, at disse 3 Mil ikke kunne sammenlignes med 3 Mil her i Sjælland, og ikke engang med 3 Mil paa Syllands Heide. Man maa nemlig tilbagelegge over den halve Vej gennem Flyvesand, hvor der saagodtsom ingen Vej gaaer, eller langs med Strandbredden, naar der er Ebbe; i Flodtid og naar der om Vinteren er struet Sis op, paa Rysten, er det saagodtsom umuligt at komme frem der, saa at denne Veilængde maa ansees for aldeles usædvanlig. Endelig maa det jo endnu bemærkes, hvad den ærede Rigsdagsmand ikke omtalte, at det, naar Risterboerne komme til Reikum, er en tydskt Præst, de træffe der, medens de selv ere dansktaalende. Han udtalte fremdeles, at et saadant Forslag burde komme fra Regjeringen, men det forekommer mig, at da det er stillet af den forrige flesvigiske Minister i fuld Overensstemmelse med den bayærende Cultusminister,